

“נזע צרעת כי תהיה באדם...” (ויקרא י"ג ט')

“The affliction of Tzaraas, when it shall afflict a person...”

Chazal tell us in several places, that the skin condition called “Tzaraas” is meted out as a punishment for seven, ten, or eleven different Aveiros¹. These lists include: haughtiness, stealing, and swearing falsely. Arguably the most widely known cause for Tzaraas is Lashon Hora. This was demonstrated in Parshas Behaaloscha when Miriam was afflicted with Tzaraas for speaking degradingly of Moshe Rabbeinu. From this story, comes a specific Mitzva to remember Miriam and the punishment she received.

Tzaraas Nowadays: It is commonly understood that the affliction of Tzaraas only occurred in ancient times. In truth however, the Rambam states clearly that Tzaraas applies “in all places, at all times”². The Chofetz Chaim lists one of the prohibitions transgressed when speaking Lashon Hora as “השמר בנגע צרעת” – “beware of the affliction of Tzaraas”, since Tzaraas is caused by speaking Lashon Hora³. The Shulchan Aruch (which does not discuss laws that are not applicable nowadays), discusses the Halachos of a Metzora regarding wearing Tefillin and other laws⁴. Most Acharonim explain that since nowadays we don't have a Kohen “Meyuchas” (one with recorded priestly lineage), it isn't possible to perform the various procedures for the Metzora and the Dinim would not apply⁵. The Yaavetz disagrees, and states that even in the absence of a Kohen, if one knows that his skin rash is Tzaraas, it must be treated as such and is forbidden to remove⁶.

Regarding Tzaraas of the clothing or houses, technically the same Machlokes would apply. The Netziv writes, that these forms of Tzaraas are miraculous and do not occur naturally. However, were Tzaraas to miraculously appear on one's clothing or house, it would have the status of Tzaraas no differently than in ancient times⁷. Some explain that Tzaraas nowadays still applies in a spiritual level, affecting one's soul and not the body⁸.

True or False: In the very beginning of his Sefer, the Chofetz Chaim defines “Lashon Hora” as referring specifically to disparaging talk that is intrinsically true. In other words, Lashon Hora is only when the information related is true. When damaging comments are made which are false, it is called “Motzi Shem Rah”, a worse Aveirah⁹. Other Acharonim prove from various places that the label “Loshon Hora” can be applied to both true and false gossip¹⁰. R' Elchonon Wasserman הי"ד explains that these opinions are really not conflicting at all. Whenever a person relates a bad deed done by another person,

¹ בערכין ט"ו ע"ב גרסי, "כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו, שנאמר מלשני בסתר רעהו אותו אצמית", ושם לקמן, א"ר שמואל בר נחמני אר", על ז' דברים נגעים באים: על לשון הרע, ועל שפיכות דמים, ועל שבעות שוא, ועל גילוי עריות, ועל גסות הרוח, ועל הגזל, ועל צרות העין, ונדרשין מקראי. ובמדרש גרסי (ויק"ר פרשה י"ז, וכן בילקו"ש רמז תקס"ג) "על י' דברים נגעים באים" ע"ש. ובתנחומא (מצורע ס"ו) גרסינן י"א דברים, ע"ש. וע' בילקוט איוב רמז תתק"ח, שבאים על י"ז דברים, ונראה דט"ס היא ע"ש. ובספר חפץ חיים בפתחה – לאוין ס"ג כתב שעובר בכל פעם שמספר לה"ר ורכילות על הלאו של "השמר בנגע צרעת" כיון שעיי"ז בא עליו צרעת. ויל"ע אם גם על שאר הדברים כגון גסות רוח נמי עובר בלאו הזה. וע' במהר"ל (הל' עשרת ימי תשובה ס"ד) שכתב דדוקא על ל"ה דנכתב סמוך לזכירת מעשה מרים עובר ולא על שאר דברים, וכ"כ בגליוני הש"ס בכתובות מ"ה ובפרדס יוסף. אולם בחפ"ח משמע דכל שמביא עליו צרעת עובר בלאו. וצ"ע אם גם דברים שקשין לד"א (צרעת) נמי הוה בכלל איסור זה, כגון בפסחים ע"ג ע"ב, ע"ש, וע' שו"ע או"ח ס' קע"ג ס"ב ובמ"ב סק"ג וי"ד ס' קט"ז ס"ב.

² הרמב"ם הל' תומאת צרעת פ"א ה"ו וכן החינוך מצוה קס"ט.

³ חפ"ח פתחה - לאוין ס"ג, ע' מש"כ לעיל.

⁴ שו"ע או"ח ס' ל"ח ס"ג, מנודה ומצורע אסורין להניח תפילין, וכן בחו"מ ס' רל"ב ס"ו לענין מום בעבדים, וי"ד ס' רס"ו לענין מילה שדוחה צרעת, וע' ב"י אה"ע ס' ל"ט לענין אם כופין מצורע לגרש אשתו.

⁵ ע' תפא"י למס' נגעים במראה כהן אות ל"ט בשם רעק"א, ובמנח"ח מצוה קס"ט אות י"ג בשם ס' תולדות אדם. וכ"כ בפסיקתא זוטרותא (שמות ד' ו', ותזריע י"ג א'), וברב"ז על הרמב"ם הל' תרומה פ"ז ה"ט, וע' תוס' ברכות ה': ד"ה הא וברשב"א שם. וע' בערוה"ש או"ח ס"ד שאין אומרים השש זכירות אחרי התפילה כיון דאינו נוגע בזה"ז. וברמב"ם פ' תזריע (י"ג מ"ז) כתב שצרעת אינה נוהגת בחו"ל, אולם בתו"כ כאן פ"ה וכן בתוספתא נגעים פ"ה ה"א, מפורש דנוהג גם בחו"ל, וכ"כ המנח"ח במצוה קע"ב ס"ט.

⁶ שאילת יעב"ץ ח"א ס' קל"ח. ובב"י יו"ד ס' שכ"ב חולק ע"ז וס"ל דרק ע"י כהן מיוחס טמא, וכ"כ התו"ט, והמהר"ם שיק תרי"ג מצוות ס' קע"ח, ובדעת, ובבית יצחק. ויש שהוסיפו דאפי' נאמר ששייך תומאה גם בלי כהן, מ"מ אסור לעשות הגילוח בטהרתו כיון שאסור לגלח כל שערו שלא במקום מצוה, ע' מנח"ח, ותפא"י שם, ובאו"ש ודעת' ובית יצחק שם, וע' בעמק שאלה ושו"ת בית דוד, ובתו"ת. וכתב המהרש"ם בח"ג ס' ר' דבזה"ז מותר להסיר נגע צרעת, ע"ש שתלאו במח' רש"י ותוס'. ויל"ע בזה דבספרי איתא שגם בנגע טהור אסור להסירו, וכ"כ רש"י בשבת קל"ב ע"ב.

⁷ העמק שאלה שאלתא כ"ח. וע' בתפא"י שם שאין שייך תומאת הבית ובגדים בלא כהן מיוחס כיון דיש לו חזקת ממון. ולכאורה לא גרע מפדיון הבן, שרק נותנים משום חוכא וטלולא.

⁸ ע' בס' שמירת הלשון שער הזכירה פ"ו שעניות הוה במקום צרעת בזה"ז. ובראשית חכמה איתא דיש צרעת בנשמה, ולעתיד לבה "בדד ישב מחוץ למחנה" ע"ש.

⁹ חפ"ח כללא ס"א ובבמ"ח שם, והביא שם ג' ראיות, א' מהשליח אצל דתן ואבירם, ב' מהד' כיתות שמקבלים פני השכינה שא' מהם כת שקרנים וא' כת מספרי ל"ה, ג' מלשון הגמ' ב"ב קס"ד ע"ב "כלך מל"ה ז"ו והיה אמת, ע"ש היטב. ולכאורה אינם ראיות כ"כ, ע' נצי"ב בשאלתא כ"ח דמדתן ואבירם אין רא' דבלא"ה היו בעלי מח' וכופרים בתורת משה ומותר לספר עליהם גם בלי תועלת, והא דמביאו הגמ' לרא' היינו רק ששליח ב"ד נאמן כבי תרי. והרא"י השני, ע' שד"ח מע' ל' כלל ס"ג וח"ט ס' מ' שהעיר דברש"י על הגמ' ושא' הביא פסוק לכת מספרי ל"ה "מדברי כזב", ומפורש דהיינו שקר. וע"ש במרגליות הים ובמהרש"א. וע' במסילת ישרים פ"א שהסביר כל הד' כיתות, ואכמ"ל. ורא' הג' לכאורה הוה רא' להיפך שלמעשה ר"ש סיפר הדברים ולא החשיבם לל"ה, ואפשר דר"ה אמר רק משום מדת חסידות.

¹⁰ ע"ש בשד"ח שהוכיח כן מתענית ז' ע"ב ברש"י וכן בשבת ל"ג ע"ב, וע' רש"י שבת קמ"ח שאינו ל"ה "כי אמת אמרתי", וע' מש"כ ע"ז בחפ"ח, ואכמ"ל.

even if the facts are true, the conclusions that the public will conclude are almost certainly not true. Often the person will have already done Teshuva on his misdeed, or never realized the extent of his actions. In this case, the disgrace that is created for this person is baseless and false. Hence, almost always Lashon Hora refers to false gossip, not in the facts themselves but in their presentation and the conclusion surmised¹¹. When the actual facts are also false, it is called Motzi Shem Rah instead of Loshon Hora.

Non-Jews: In Parshas Kedoshim the Torah commands: “Do not be a talebearer on your nation”. This Passuk seems to imply that it is only forbidden to speak slanderously of another member of Klal Yisrael (“your nation”). The Medrash states, that even so, it is forbidden to speak slanderously about a non-Jew, since this will eventually lead a person to speak about Jews as well¹². The Rosh in Sefer Orchos Chaim also states that it is forbidden to slander “any creation”, implying that it is forbidden to speak about anyone, Jew or non-Jew¹³. Some Meforshim explain this Medrash to refer to a Ger and not to a Goy¹⁴. Others explain that the Rosh is only describing a pious form of behavior, and not the actual Halacha. Most contemporary Poskim conclude that Lashon Hora is permitted on a Goy, although it is certainly virtuous to abstain from slander on anyone¹⁵.

Lashon Hora on Inanimate Objects: In Parshas Shelach, we are told of the severe retribution heaped upon the Meraglim (spies) for speaking disparagingly of the condition of Eretz Yisrael. Rashi explains, that the reason they were punished so severely was since this took place immediately following the story of Miriam (where she was afflicted with Tzaraas for speaking Lashon Hora on Moshe), they should have heeded to this example and not spoken Lashon Hora on Eretz Yisrael. This explanation is seemingly strange, since nowhere in the Torah are we commanded against slandering inanimate objects. The Torah only forbids speaking about people, not objects. The Pirkei DR' Eliezer explains, that in fact the Lashon Hora spoken by the Meraglim was not considered Lashon Hora on the land itself, rather it was considered slandering Hashem Himself that He would be unable to conquer it¹⁶.

The Yereim explains in a slightly different manner. When one speaks badly of a person's possessions or property, it often reflects poorly on the owner. Such talk is considered Lashon Hora, even though he is technically only speaking about inanimate objects. Similarly, the sin of the Meraglim was for speaking disparagingly about Eretz Yisrael, since it is Hashem's land which he praised as an ארץ טובה – “a good land”. This is considered Lashon Hora on the “owner”, namely, Hashem Himself¹⁷. When the Talmidim of R' Baruch Ber Leibowitz זצ"ל returned from Eretz Yisrael, they told him how the heat in Eretz Yisrael was unbearable. R' Boruch Ber immediately stopped them, and admonished them for speaking Lashon Hora on Eretz Yisrael.

Lashon Hora is not only limited to Eretz Yisrael¹⁸. Anytime the Lashon Hora is disgracing a creation of Hashem, it can be considered to reflect on its Maker. The Gemara in Taanis (כ' ע"ב) tells us of R' Elazar Ben R' Shimon who was traveling on the road and passed an extremely ugly looking person. Upon seeing this person, he exclaimed, “How ugly is this person. Perhaps all the people in your city are equally as ugly?” To this the person responded, “Go to the Artist that has fashioned me, and tell him how ugly his creation is.” R' Elazar realized that he had spoken inappropriately, and begged for forgiveness. Similarly, the Gemara in Bava Basra states that one is forbidden to speak badly, even about a non-Kosher animal¹⁹. Obviously, this would only apply when speaking about the actual creation. Speaking about the individual actions performed by someone, is not a reflection on their Creator. Only when speaking about a Jew, it is forbidden to speak about his actions.

On Oneself: At first glance, the Aveirah of Lashon Hora would seem to be one of לחבירו – between man and his fellow, and not בין אדם למקום – between man and Hashem. The Chofetz Chaim based on the words of Rabeinu Yonah,

¹¹ קובץ מאמרים החדש עמ' נ"ט.
¹² דב"ר פרשה ו' אות ט', אמר ר' יוחנן אם הרגלת לשונך לדבר באחריך שאינו בן אומתך סוף בן אומתך תתן דופי. וכן בתנחומא פקודי ס"ז. וברד"ל שם כתב דהוה איסור לספר על גוי, ומשמע דהוא איסור דרבנן.
¹³ ארחות חיים להרא"ש אות פ"ג, אל תוציא דיבה ול"ה על שום ברי'. ובפי' השם ארחותיו להגר"ח קנייבסקי שליט"א כתב שהוא ע"פ הרד"ל הנ"ל, וסיים "ואולי דרבנן וצ"ע". ובפי' מקור החיים מהגר"י סרנא זצ"ל, פי' דלא קאי בכלל על גוי אלא על שונאו ע"ש.
¹⁴ נצי"ב שאילתא כ"ח.
¹⁵ ע' ס' מצוה למלך ס' רל"ו, שו"ת אז נדברו ח"ד סס"ט, הגר"מ שטרנבוך בביאורו שם, וכן ראיתי בשם הגרי"ש אלישיב שליט"א דמותר לכתחילה לספר ל"ה על גוי. וכן בחפ"ח בכמה מקומות, כגון בכלל א' ס"ה, "של ישראל", ובכלל ח' ס"ד וס"ב. וע' תענית כ' במהרש"א דמשמע שהמעשה שם היה על כושי, אולם באדר"נ מפורש שהיה ביהודי. ולענין מומרה להכעיס, ע' חפ"ח כלל ח' ס"ה דהכל מותר, ולתאבון בכלל ד' סקל"ב מותר רק במילוי כמה תנאים. ולענין אלו שאינם שומרי ת"מ מילדותם אפשר דהוה דינם כתינוק שנשבה שדינו כישראל, וצ"ע ואכמ"ל.
¹⁶ פרקי דר"א פ"ג, שכלל ישראל דיבר ל"ה על הקב"ה, ולכאורה הקב"ה אינו נכלל בכלל "עמך", אבל אפשר דהוה כ"ש וחמורה יותר, וכן מציונו במדרש (שמו"ר נ' י"ב) שהנחש ג"כ דיבר ל"ה על הקב"ה, וע' כלי יקר בראשית ל"ז כ"ד.
¹⁷ החפ"ח הביא דברי היראים בכלל ה' ס"ז דאסור לדבר על חפצי אדם, וביראים (ל"ת קצ"א) עצמו הביא ראי' ממרגלים, ע"ש. וכן מפורש בתנחומא פ' שלח פ' י"א, ע"ש, וע' מש"כ בזה בס' עלי באר על החפ"ח שם. וע' בפי' הכתב והקבלה עה"פ "ארור מכה רעהו ובסתר" שהכוונה לסתרו של עולם, דכל שמדבר על א' בישראל הוה כמדבר על הקב"ה, ע"ש.
¹⁸ וע' בבן יהוידע סוף כתובות דמשמע דיש ענין מיוחד שלא לדבר על א".
¹⁹ ב"כ קכ"ג, ובאמת לא כתוב שם מפורש דאסור אלא שלא דיבר הכתוב בגנותו. ומ"מ במהרש"א בתענית שם הביא דברי הגמ' בלשון "אסור לדבר בגנות בהמה טמאה" ומשמע דיש איסור בדבר, ע"ש. ובכתובות ט"ז יש מח' ב"ש וב"ה כיצד מרקדין לפני הכלה, ולב"ש אומרים "כלה כמות שהיא". ובתוס' שם פי' דאין הכוונה שידבר בגנותו ח"ו, אלא שלא יאמר מעלות שאין לה. ובאמת בשטמ"ק שם פירש שאם כעורה יגיד שכעורה, ופלא היא וצ"ע.

informs us otherwise. Even if the Lashon Hora being spoken will not cause any shame or damage to the anyone, it is still forbidden, since the Torah warns against ever speaking disparagingly of a fellow Jew, regardless of the results. This was illustrated clearly in the story of Miriam, where the Lashon Hora was spoken only with Aharon, who would not think any less of Moshe. Even so, the very fact that derogatory words were spoken constitutes Lashon Hora²⁰.

In light of this, the question arises regarding if a person allows someone to speak Lashon Hora about him. The Chofetz Chaim omitted this case from his Sefer entirely. The reason for this omission, he said, was since he was not completely convinced of its permissibility, although it almost certainly is permitted²¹. Other Poskim, including R' Elyashiv שליט"א, pasken that in this case Lashon Hora is permitted, since this is no different than allowing someone to steal from you²².

The story is told of the Chofetz Chaim who was traveling outside of Radin, his home town, when he met another traveler. Not realizing that he was the Chofetz Chaim himself, the traveler asked him which town he is from. Upon discovering that the old man was from Radin, the traveler asked him if he had heard of the saintly Chofetz Chaim that also lives in Radin. The Chofetz Chaim replied that he had heard of him, but that he really is not such a great Tzaddik and Talmid Chochom as people make him out to be. The traveler, upon hearing such brazen and impudent talk about the Gadol Hador, began to berate the Chofetz Chaim and loudly reprimand him. A while later, the traveler came to realize, that the "insolent old man" was none other than the Chofetz Chaim himself. He immediately traveled to Radin to ask forgiveness from the Chofetz Chaim. With his immense humility, the Chofetz Chaim told him that in essence he did in fact deserve the rebuke, since Lashon Hora should never be spoken, even about oneself.

This story, if it is accurate at all, poses several Halachic difficulties. The Chofetz Chaim himself writes in his Sefer, that it is permitted (although maybe not advisable), to speak Lashon Hora about oneself. Furthermore, if one hears someone speak Lashon Hora about himself he is permitted to believe it, which is forbidden regarding any other Lashon Hora²³. Hence it is likely that this story (which has several conflicting versions to begin with) is not accurate at all²⁴. Possibly, the Chofetz Chaim only meant to appease the individual, and never intended for a Halachic ruling. This is all the more likely, since the Chofetz Chaim, who was quite well versed in Hilchos Lashon Hora (to say the least), did in fact speak Lashon Hora on himself²⁵. It is also possible that the Chofetz Chaim did not mean that he had been guilty of speaking Lashon Hora; rather that he was guilty of "Avak Lashon Hora" – a subordinate level of Lashon Hora. Since the person hearing his words did not realize that the Lashon Hora was permitted, (even though in fact it was permitted), it is considered "Avak Lashon Hora"²⁶. This minimal level of Lashon Hora is described by the Gemara as a sin that almost everyone is guilty of, due to its nominal severity²⁷.

The Gemara in Bava Kama (צ) states that it is forbidden for a person to purposely cause himself injury. The Rishonim dispute if this prohibition applies to embarrassing oneself as well²⁸. According to the Toseftah it is forbidden²⁹. The Acharonim further discuss, if for the purpose of earning a living one is permitted to cause himself embarrassment. According to the Maharshal, even for Parnosoh one may not cause himself embarrassment³⁰.

The Mishna in Erchin tells us that contrary to the popular conception, speaking damaging words is worse than doing a damaging act. Evil words can reach endlessly and extend for generations. The converse is true as well. The power of words of kindness is unbounded.

גוט שבת,
מאיר הלוי הלמן

²⁰ חפ"ח סוף כלל ה' בבמ"ח וכן בכלל ג' סק"ז בבמ"ח, שהדיבור עצמו הוה עון לבד מהנזק שגורם לרעהו, ע"ש.
²¹ ודעתו נטה להתיר רק שלא רצה שיצא ממנו קלקול, ע' ס' מאיר עיני ישראל ח"ה עמ' 244. וע' כת"ס עה"ת פ' כי תצא דשייך ב' מחילה, וכ"כ באמרי שפר להגר"ש קלוגר, דמרים לא עברה על ל"ה כיון שלא היה מקפיד ע"ז, ע"ש. ואם מדבר ל"ה למי שכבר יודע ולא יצא מזה שום נזק, להחפ"ח הנ"ל אסור, ובשו"ת אז נדברו חי"ד ס' נ"ט, וכן הובא בגליון מסביב לשלחן בשם הגר"ש אלישיב דמותר דאינו נקרא ל"ה בכלל. ויל"ע אם מחילה תלוי אם היא בין אדם למקום או בין אדם לחבירו, דהא בכיבוד או"א מסופק המנח"ח מצוה ל"ג מה היא, ומ"מ אב שמחל על כבודו כבודו מחול (קידושין ל"ב), ואכמ"ל.
²² גליון מסביב לשולחן פ' שלח.

²³ בסוף כלל א' בבמ"ח הביא המדרש על מעשה בישעי' הנביא שאמר "כי איש טמא שפתים אנכי וכו'" ש"עליך אתה רשאי לומר וא"א רשאי לומר עליהן". ולכאורה משמע של"ה ע"ע מותר. ויש שדחו רא"י זו דאצל הקב"ה ודאי מותר להתוודות, ע' ס' אוהב ימים שם, ויש שגורסין בילקט שם "שרא" דהיינו שמחל לו הקב"ה על מה שדיבר ע"ע וא"כ שפיר הוה רא"י להיפך דאסור וצריך מחילה. ובכלל ז' ס"ו כתב שמותר לקבל ל"ה ממי שמדבר ע"ע, ופשוט שאסור לקבל מה שאסור לספר וע"כ דמותר. וע' בריטב"א יבמות מ"ט ע"ב דמשמע דהכפרה היה על שדיבר ל"ה ע"ע, וכן הבין בדבריו הגר"א יפהן בהגהותיו שם #382 (מהד' מוסד הרב קוק). וע' מש"כ המלבי"ם עה"פ שם שהכפרה היה בשביל שלא הוכיח ישראל, ע"ש. וע' בפ"י עץ יוסף על המדרש שם. ובס' עלי באר הביא מהירושלמי שר"ע דימה עצמו לבת חצופה, ומקשה הירושלמי, "ומי שרי", ומשמע דאסור. ואפשר דאינו רא"י דמ"מ יש ענין של "והייתם נקיים", וע' ברכות ל"ד דאסור להגיד חטאיו ברבים.
²⁴ וע' חזו"א או"ח ס"ו ט' במכתב, שאין לקבוע הלכה מתוך סיפורים אלא מתוך לימוד הפוסקים במסירת נפש.

²⁵ כך העיר ע"ז הגר"ש אלישיב שליט"א.
²⁶ חפ"ח כלל ט' ס"ג בשם השע"ת.
²⁷ ע' ב"ב קס"ה ע"א, ג' דברים אין אדם ניצל מהם בכל יום וכו'.

²⁸ בגמ' שם: אר"ע החובל בעצמו אינו רשאי, ומקשה מבריתאי, ומתרח' ב' תירוץ: א' דבושה מותר וחבלה אסור, וב' דפליגי אמתני'. ובמאירי ור"י מלוניל שם פסקו למס' דבושה מותר, וע' דברי מליצאל ח"ג וחות יאיר ס' ס"ב. ובתוס' שם כתב דלמס' בושה אסור, וכן ברי"ף ורא"ש.
²⁹ תוספתא ב"ק פ"ט וע' חסדי דוד.
³⁰ יש"ש שם, ובשו"ע הרב הל' זקי הגוף פסק דלפרנסה מותר, וע' אמרי יעקב.